

Kære kolleger,

Jeg har særligt 2 vigtige ting at dele med jer i dette nyhedsbrev:

Det ene er, at hjemmesiden "*Skaberværksted*" med inspirationsmateriale om skabelse og skaberværk til høsttiden nu er færdig og klar til brug. Vi håber, at I vil benytte jer af dens indhold og være med til at sætte fokus på emnet rundt omkring i sognene. I kan læse meget mere om siden længere nede i nyhedsbrevet og se hjemmesiden her: [Skaberværksted | fyensstift.dk](http://Skaberværksted|fyensstift.dk).

Det andet handler om konfirmander. Om kun et par uger tager de første af jer fat på årets konfirmandundervisning. Nogle med glad forventning, andre med en vis bæven... det er altid spændende at se, hvad det er for en flok man skal finde et fælles fodslag med.

Det er svært at overdrive, hvor betydningsfuld en god og positiv konfirmationsforberedelse er for unges tilknytning til kirken; Når vi senere møder dem i forskellige sammenhænge såsom dåb, vielser og begravelser, er det ofte konfirmandtiden og præsten fra "dengang", der refereres til, hvis de skal sige noget om deres forhold til kirken. Det er i konfirmationsforberedelsen - i de formative år - at vi lægger grunden for den kommende menighed... no pressure!

Samtidig hører jeg i stigende grad, at det kan være svært som præst at skabe det fællesskab, man gerne vil, pga. uro og manglende social dannelse fra nogle af de unge. Noget af det kan vi ikke gøre så meget ved - det hører under den socialitet og gruppedynamik, de bærer med sig. Andet afhænger i høj grad af vores tilgang og de rammer vi sætter for det fælles rum, forberedelsen foregår i - og her er det vigtigt at vi griber de muligheder, vi har for med vores/kirkens anderledes rammer, tradition og tilgang har vi en unik mulighed for at byde dem indenfor i et præstationsfrit rum, overraske og udfordre og give dem fast grund under fødderne. Men det er ikke noget, man bare ryster ud af ærmet...

Så trænger I til inspiration, sparring eller supervision er der flere muligheder at tage fat i:

- Jeg tilbyder sparring og supervision i form af samtaler og besøg i undervisning - individuel eller i mindre grupper, alt efter behovet. Det kan være med alt fra indspark til årsplanen, konkrete udfordringer på konfirmandhold, supervision med fokus på præsten som underviser osv.
- Jeg åbner også op for en religionspædagogisk supervisionsgruppe med plads til 8 deltagere, hvor vi går i dybden med konfirmandarbejdet (læs mere herunder).
- Hertil har Tine Gramm Petersen og Lotte Zarlant taget initiativ til en inspirations-formiddag, hvor jeg giver tips og ideer til det kommende års undervisning (læs mere herunder).
- Og så har jeg samlet 10 gode råd til konfirmandopstart, som I kan læse herunder.

I er altid velkomne til at kontakte mig, hvis der er noget, I savner opmærksomhed omkring eller hjælp til - så vil jeg gøre mit bedste for at imødekomme det.

Bedste hilsner fra
Hanne

10 tips til konfirmandopstart:

1. **Vær i lokalet som den første.** På den måde er du tydeligt til stede som "vært", du skaber tryghed og får tid til at sætte en ramme for hvordan man kommer ind og taler med hinanden.
2. **Giv hånd og sig godmorgen (med navn!), når I mødes.** Første gang er det en god måde at få hilst ordentligt på hver enkelt og derefter er det en mulighed for at blive ved med at øve navne, og endnu vigtigere; at få set alle i øjnene, tage godt imod og fornemme stemningen hos dem hver især. Jeg oplever, at det virker som en slags gensidig kontrakt om at ville hinanden det bedste.
3. **Lær deres navne!** Det er - udover at være praktisk - også høfligt og relationsskabende. Og jeg ved godt, at det ikke altid er nemt, så det er ok at bruge tid og kræfter på det.
4. **Interessér dig for dem og brug tid på at lære dem at kende;** Konfirmationsforberedelsen er begyndelsen på en relation, så det giver mening at gøre sig umage fra begyndelsen.
5. **Hjælp dem på plads og byd indenfor!** Du er på hjemmebane og de er på udebane, så det er omsorgsfuldt at vise dem rundt, fortælle hvor der er toiletter, hvor de sidder i kirken, når I holder andagt osv.
6. **Husk at præsentere dig og fortælle om hvad en præst er og laver.** Vi tager det for givet, men en del af dem, hvis ikke alle, er usikre på, hvad vi egentlig er for nogle.
7. **Byg undervisningen op med en vis grad af forudsigelighed og gentagelser...** ligesom i gudstjenesten er der tryghed (og ro!) i at vide, hvad man skal.
8. **Vær fra begyndelsen bevidst om konfirmandernes deltagelse i gudstjenesten og overvej hvordan du kan gøre det nemmere for dem at få mere ud af gudstjenesterne.** Her er 5 enkle bud: [Konfirmander til højmesse - 5 enkle idéer - YouTube](#)
9. **Overvej allerede før du går i gang hvordan gudstjeneste-praksis kan indøves og inddrages i konfirmandforberedelsen.** Her er 5 enkle bud: [Gudstjenesten i konfirmationsforberedelsen - 5 enkle idéer - YouTube](#)
10. **Salmesang skal der til!** Og det er en god idé at lade det være en naturlig del af undervisningen fra begyndelsen. Her er 8 enkle bud på, hvordan det bliver nemmere at få de unge til at synge med: [Syng med konfirmanderne - 8 enkle idéer - YouTube](#)

Inspirationsmøde: Planlægning af konfirmationsforberedelsen

Torsdag d. 7. september kl. 10.00 -12.00 (kaffe fra 9.30) i Anneksgården ved Næsbyhoved-Broby Kirke, Chr. Lehnsvænget 2, 5270 Odense N (Der går bus NÆSTEN til døren!)

Tine Gramm Petersen og Lotte Zarlant inviterer til kollegial idéudveksling som optakt til planlægning af konfirmationsforberedelsen. Hanne Uhre Hansen vil give et oplæg om materialer og muligheder, samt et par fif til hvordan undervisningen planlægges og tilrettelægges, så man når i mål med det, man gerne vil. Herudover bliver der tid til at udveksle årsplaner, ideer og erfaringer - så tage gerne et par bud på hvad der virker godt hos dig med under armen.

Tilmeld dig senest d. 4. september ved at sende en mail til Tine Gramm Petersen, tgp@km.dk

NYT: Religionspædagogisk supervisionsgruppe

Det er ikke altid lige nemt at nå i mål med det, man vil - heller ikke når det gælder konfirmandforberedelsen - og det hjælper sjældent at sidde alene med udfordringerne. Derfor vil jeg gerne invitere interesserede kolleger med i en religionspædagogisk sparringsgruppe, hvor vi bruger hinandens erfaringer, viden og udfordringer til at hjælpe hinanden med at nå de mål, vi sætter os; Det kan f.eks. handle om kontakten til konfirmanderne, udfordringer på holdet, at få øje på egne styrker og svagheder eller at omsætte idé til praksis.

Målet med arbejdet i gruppen er dels at blive bedre til at skabe sammenhæng mellem det vi vil og det vi gør i konfirmationsforberedelsen og dels at få et skarpere blik for os selv som undervisere, forkyndere og medvandrere i forhold til konfirmanderne.

Vi mødes første gang torsdag d. 21. september kl. 10.30 på stiftet og herefter 4 gange i løbet af konfirmandforberedelsestiden (datoer fastlægges, når vi mødes). Der er plads til 8 i gruppen.

Tilmeld dig gruppen på huh@km.dk senest d. 15. september, hvis du vil være med, og ring eller skriv endelig, hvis du har spørgsmål.

Onlinekursus på FUV: Eneundervisning af konfirmander - baggrund, vilkår og pædagogiske muligheder.

Flere har spurgt til muligheder og rammer for at have eneundervisning af konfirmander, der af forskellige grunde kan have svært ved at indgå i den almindelige holdundervisning. Jeg vil derfor gerne gøre opmærksom på et kursus på FUV d. 16. november (online), der belyser emnet. Læs mere og tilmeld dig her: [Kursusprogram | fkuv.dk](#)

SKABERVÆRKSTED

SKABERVÆRKSTED: Ny materialesamling om skabelse og skaberværk

Høstgudstjenesten har traditionelt givet mulighed for at takke for det liv, vi er givet og den (Guds) nåde, vi lever af. I kirken klinger det genkendelig, men i det omgivende samfund har forbundetheden med natur og høst forandret sig; Hvor der tidligere var en given forståelse og påskønnelse af den uundværlige høst, er vi i stigende grad blevet fremmede over for processen, så at sige. Til gengæld er temaer som skabelse og skaberværk blevet højaktuelle; ikke mindst i lyset af eks. klimaforandringer, biodiversitetskrise og identitetsforståelse.

Vi har derfor bedt en række kolleger om at bidrage med alt fra bønner, salmeforslag og prædikener til artikler, samtaleark og konfirmandmateriale, der alt sammen kredser om temaet. Hermed håber vi dels at kunne sætte fokus på skabelse og skabelsens betydning for vores selvforståelse og ageren i verden, og dels at koble skabelsestematikken til høsttiden og give bud på nye måder at fejre og fordybe sig i høst, skabelse og taknemmelighed.

Vores håb er, at I vil benytte jer af det i alle de sammenhænge, I kan komme i tanke om; i konfirmandstuen, ved (høst-)gudstjenesten, i studiekredsen, på menighedsrådsmødet osv.

Materialerne kan findes på stiftets hjemmeside: [Skaberværksted | fyensstift.dk](https://www.fyensstift.dk/skaberværksted)

God fornøjelse!

Peter Østergaard Jacobsen og Hanne Uhre Hansen

KURSER OG FOREDRAG:

Foredrag: Unge i sorg

Onsdag d. 30. august fra kl. 11.00 - 13.00 på Stiftet, Klingenberg 2, Odense C

Hvordan møder vi unge, der er ramt af tab og sorg, hvordan sørger de, og hvordan kan vi tale med dem om sorgen? Det er nogle af de spørgsmål, der vil blive forsøgt besvaret, når Kirsten Bærentzen, lærer, sorgrådgiver og foredragsholder kommer til Fyn for at fortælle om sit arbejde med unge og sorg.

Hun har særligt fokus på de 13-15-årige og har erfaring med at holde oplæg for konfirmander om sorgbearbejdelse. Hun vil dels fortælle lidt om det oplæg, hun holder for konfirmander, og dels give os et indblik i, hvordan vi selv kan tale med unge om sorg. Foredraget henvender sig til alle der har med konfirmandundervisning og unge at gøre.

Tilmeld dig her (senest 28. august - **bemærk kort frist**): [Unge i sorg | fyensstift.dk](http://Unge%20i%20sorg%20|%20fyensstift.dk)

Stiftskonference: "Komme dit rige - har kirken mistet sin revolutionerende nerve?"

D. 14.-15. september på Det Teologiske Fakultet, KU

Dette års konference tager Fadervor på ordet, når vi beder: Komme DIT rige. Hvad betyder det, hvis det overhovedet betyder noget? Hvad vil det sige at være et kristent menneske i dag, og skal kirken mere ind i kampen for at besjæle de mange opgaver, vi står overfor i fremtiden. Vi vil vove at stille et frækt benspænd op, og spørge hvad kristendommen egentlig dur til. Har kirken ophobet for meget kulturel kapital og for lidt handlingskraft?

Oplæg og forelæsninger ved:

Professor Dawn Ottoni-Wilhelm
Sognepræst, journalist og forfatter Sørine Gotfredsen
Professor Niels Henrik Gregersen
Filosof og forfatter Peter Tudvad
Film og teaterinstruktør Katrine Wiedemann

Læs mere og tilmeld dig her: [Komme Dit Rige | Københavns Universitet, Det Teologiske Fakultet \(nemtilmeld.dk\)](http://Komme%20Dit%20Rige%20|%20K%C3%B8benhavn%20Universitet,%20Det%20Teologiske%20Fakultet%20(nemtilmeld.dk))

Inspirationsdag: Få børn og unge til at fortælle bibelhistorier

Torsdag d. 28. september kl. 10.00 - 14.00 i Dyrup Kirkes lokaler, Tranehøjen 1, 5250 Odense SV

Sansefortælling er en ny metode, hvor minikonfirmander eller konfirmander ved hjælp af sansemotoriske greb fortæller en bibelhistorie på ryggen af en makker. Det er så rart og sjovt, at de får lyst til at lære historierne udenad, og samtidig styrkes gruppens trivsel, og den enkeltes ensomhed modvirkes.

På kurset lærer du at lede en sansefortælling samt hvordan du får børn/unge til selv at genfortælle historierne. Du får adgang til undervisningsforløb omkring ensomhed, 9 demonstrationsvideoer, som kan bruges direkte med de unge, og til de to videofortællinger Da Zakæus blev rig og Daniel i Løvekulen. Og du bliver sansefortælle-ambassadør, der kan udbrede kendskabet til materialet til dine kolleger.

Kurset henvender sig til præster, kirkekulturmedarbejdere, kirkemusikfolk og andre der arbejder med kirkelig undervisning. Det ledes af historiefortæller og antropolog Anette Wilhjelm Jahn fra Måle Fortælleteater, som turnerer i landets kirker og skoletjenester med bibelfortællinger og er forfatter til Sarahs første juleaften fra Bibelselskabet 2021.

Læs mere og tilmeld dig her: [Få børn og unge til at fortælle bibelhistorier | fyensstift.dk](https://fyensstift.dk)

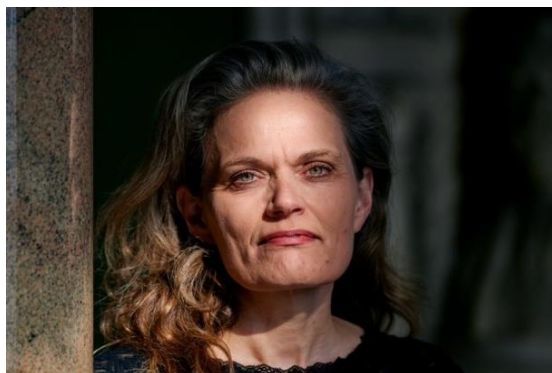
Foredrag for præster: Sørine Gotfredsen, *Kærlighed og Livskraft*

Tirsdag d. 24. oktober kl. 10.30 - 13.00 i sognehuset ved Vor Frue Kirke, Frue Kirkestræde 4, Svendborg

Vi lever med en ensidig opfattelse af begrebet kærlighed. Den er pakket ind i vor kulturs intense dyrkelse af romantik og parforhold, men nedenunder alle vore relationer ligger den dybeste kærlighed. Den, nemlig, man kan være til livet selv, og som kan modstå meget mere modgang, end man måske tror. Ved at forstå sin kærlighed til andre mennesker, kan man komme på sporet af sin egen egentlige livskraft.

Med hjælp fra Grundtvig, Søren Kierkegaard, litteraturen og radioprogrammerne "Sørine & Kærligheden" skal vi nærme os livskraften.

Læs mere og tilmeld dig her: [Foredrag for præster af Sørine Gotfredsen: Kærlighed og Livskraft | fyensstift.dk](https://fyensstift.dk)

Homiletisk symposium: Skriften imellem os - kunsten at prædike evangeliet i tiden

Torsdag d. 5. oktober i Paarup Sognegård, Solgårdsvej 40, Tarup, 5210 Odense NV.

Hvordan prædiker vi nutidigt om det evige? Og hvordan kan flere hundrede år gamle prædikener inspirere? Kan prædikenen udformes som en samtale eller uden manuskript? Hvor henter man sin inspiration søndag efter søndag efter søndag efter... Og hvad kan gå galt når prædikantens ord skal indleje sig i øret og hjertet på en uforvarende menighed. Alt det, og meget mere tager vi livtag med, når vi mødes til en homiletisk netværksdag i Paarup sognegård.

Vel mødt!

Program:

9.30 Ankomst og kaffe

10.00 Kort gudstjeneste v. **Ingrid Ank** med efterfølgende refleksionsspørgsmål.

10.45 Oplæg ved **Jesper Tang Nielsen**: Midt i tiden, midt i evangeliet. Hvordan forkynder vi nutidigt om det evige?

Prædikenen indgår i forskellige tider. Nutiden er én tid, men den tid bliver af gudstjenestens liturgi fortolket på en bestemt måde. Evangelietekstens tid er en helt anden, dels fordi den kommer fra fortiden, dels fordi den peger mod fremtiden. Prædikenes rolle kan være at bringe de forskellige tider i forbindelse, så evangeliets tid gøres gældende i nutiden. Det rejser en række spørgsmål af eksegetisk og teologisk art. Med udgangspunkt i en klassisk - og i almindelighed forladt - opfattelse af forholdet mellem gudstjenestens elementer vil jeg drøfte forholdet mellem liturgi, tekst og prædiken i en nutidig sammenhæng.

12.00 Frokost

13.00 Minioplæg ved:

- **Kristian Mejrup** om arbejdet med historiske prædikener
- **Sigrid Hougaard** om at prædike uden manuskript
- **Nanne Mølhav** om inspiration
- **Carsten Andreassen** om dialogprædikener
- **Anna Jensen** om prædikenevaluering i grupper

14.15 Kaffe

14.30 Oplæg ved **Jakob Svendsen**: Prædikenen som møde mellem teologen og kirkegængerens - Hvad sku' dog kunne gå galt?

15.00 Fællessang og tak for i dag

Læs mere og tilmeld dig senest 28. september: [Homiletisk symposium: |fyensstift.dk](http://fyensstift.dk)

